

מהפכה בוועידת

קאהיר

יאסיר עראפאת
לא עוד: הכל או לא כלום

המדינה כרוכה, על-כן, בכריתת שלום רישמי עם ישראל ובהכרה זו.

מוות לבוגדים

מיסמך זה נתקבל ברוב עצום — 140 נגד 5. היה זה ניצחון לעראפאת.

לשם הבטחת רוב כזה לעצמו הכניס יאסיר עראפאת את האירגונים הקיצוניים ביותר לוועד-הפועל של אירגון-השחרור הפלסטיני, הקים קואליציה מקיף-אליקרי. הכללת הקריאה להגברת המאבק המזויין נגד ישראל עזרה לו לגבש חזית רחבה כזאת.

אולם לפלסטינים עצמם לא היתה כל אשלייה לגבי המהות האמיתית של ההחלטה, והשלכתה ההיסטורית. כבר למחרת היום הבטיח אירגונו של ג'ורג' חבש לפעול בכוח הנשק נגד כל פלסטיני שיעזר ללכת לוועידת ז'נבה, מאחר שזו תביא להקמת מדינה פלסטינית בחלק מן הארץ ולבגידה במטרה הסופית.

קריאה זו העלתה את האפשרות של מיזחמת אחים בקרב אירגון הפידאיון, ו"פיוון" פלסטיני.

ארתור מדבר

הגורמים הזרים הבינו היטב את משמעות ההחלטה האמריקאית והסובייטית ראו בה הכנה לשיתוף הפלסטינים בוועידת ז'נבה, וסלילת הדרך להסדר כללי, שיכלול גם את הפלסטינים. הדבר משתלב היטב בביקורו של ניקסון במרחב (ראו מיסגרת).

בעולם הערבי נתקבל הדבר כניצחון נוסף של אנוואר אל-סאדאת, שהצליח למשוך את מימסד הפידאיון לגוש שלו, ולחסל בכך מיכשול נוסף בדרך להסדר מדיני.

בישראל העמידו הדוברים הרשמיים פנים, כאילו החליטו הפלסטינים שוב החלטות קיצוניות, ותיסלו בכך כל אפשרות של שיתופם בוועידת ז'נבה. כך פורסם הדבר בכל העיתונים. שימעות פרס ויגאל אלון הכריזו על כך בפה מלא.

אולם הפעם קרה תקר מצער. לאשר ("ארתור הפה") בן-נתן, שגריר ישראל בפאריס ומנאמני דיין ופרס, החליקה הלשון. הוא הכריז שישראל תעמוד על כך שהמדינה הפלסטינית תהיה מפורזת.

ככך גידה, בטעות, שגם מנהיגי ישראל הגיעו למסקנה שדא יוכלו עוד לזנוע את הקמת המדינה הפלסטינית.

הצהרה זו חוללה סערה בירושלים. אולם היא היתה גלויית לב יותר מכל הכרזות הדוברים הממשלתיים.

יאסיר לסמוך כבר על הפלסטינים! נאנח פקיד בכיר בירושלים, בקראו את החלטות הוועידה הלאומית הפלסטינית ה-12, שנעלה השבוע בקאהיר.

כמושר שני דורות, סמכו מנהיגי היישוב והמדינה על הפלסטינים. "זהו הנשק הפודי שלנו", חזרו ואמרו פעמים רבות.

כי פעם אחרי פעם, סיכלו הפלסטינים עצמם פיתרונות שהיו למורת רוחה של ההנהגה הציונית. מתוך גישה של "הכל — או לא כלום", אמרו מנהיגי הציבור הפלסטיני, "לאור" מוחלט לכל פיתרון, שלא סיפק את דרישותיהם הקיצוניות ביותר. בצורה זו הצילו את היישוב היהודי בארץ מפיתרונות אלה.

ב-1939 התנגדו המנהיגים הפלסטינים לספר-הלבן האנטי-ציוני, ובכך חיסלו אותו.

אחרי מלחמת-העולם, סירבו הפלסטינים להסכים להענקת 100 אלף רישיונות-עלייה ליהודים — דבר שהיה מקהה את עוקץ המאבק היישובי לכמה שנים.

ב-1947 התנגדו לתוכנית-החלוקה, שהעניקה ליהודים חלק קטן מן הארץ, ושאפשרה הקמת מדינה פלסטינית גדולה. הם פתחו במלחמה, שאיפשרה ליישוב להשתלט על שטחים גדולים נוספים, והביאה לסילוק מאות-אלפי פלסטינים מן הערים והכפרים בשטחים אלה.

פעולות הפידאיון הפלסטיניים גרמו ב-1967 למשבר שהוליד את מלחמת ששת-הימים, שבה השתלטה ישראל על כל השטח של פלסטין.

מאז המשיכו הפלסטינים להתנגד לחלוקת הארץ, ודגלו בהקמת "מדינה פלסטינית חילונית ולא-כיתית" שפירושה חיסול מדינת-ישראל. בגלל אותה סיבה סירבו להקים ממשלה פלסטינית זמנית, או להסכים להקמת מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת-עזה.

השבוע נשבר הנשק הסודי. הפלסטינים עשו צעד מכריע לקראת נטישת גישתם ההיסטורית. העיקרון שז, "הכל — או לא כלום", נזרק הימה.

צעד המפכני זה היה חבוי מתחת לערימה גדולה של מלל קיצוני, שנועד לסבר את אוזן ההמונים הפלסטיניים במחנות-הפליטים, להמתיק להם את הגוללה ולהסוות את המיפנה ההיסטורי.

שתי מהפכות

החלטות הוועידה חזרו על הסיסמאות השגורות, קבעו שהמטרות הסופית היא מדינה דמוקרטית בכל רחבי פלסטין, וכיצא בה. אולם בחלק האופרטיבי נקבעו שני כללים, שיקבעו מעתה את גישת העולם כולו לבעיית הפלסטינית:

● הנכונות ללכת לוועידת-השלום בז'נבה, בתנאי שלא תתבסס ביועדות עני החלטת מועצת הביטחון 242.

החלטה מהפכנית זו הוסוותה עליידי ניסוח בדרך-השלילה — שלא ללכת לוועידה, מפני שהיא מבוססת על 242. הרמו הברור: ההליכה מותרת אם תשונה החלטה, או אם יתווסף עליה מיסמך נוסף.

ההחלטה מיספר 242 מתעלמת מקיומו של העם הפלסטיני, מציעה פיתרון רק לבעיית "הפליטים". הפלסטינים תובעים מיסמך שיכיר בממסד כעם, ובקיום בעיית זכויותיהם הלאומיות.

חלק מן הקהילה הבינלאומית כבר הסכים עקרונית לתיקון זה — אם עליידי שינוי החלטת 242, אם עליידי פירסום מיסמך מטעם יושב-ראש ועידת-ז'נבה (ארצות-הברית וברית-המועצות), ועידת-ז'נבה קרוייה רישמית, ועידת השלום למיזח-התימן כו".

השתתפות בה פירושה הסכמה להשגת שלום עם ישראל, הכרה בקיום המדינה הישראלית ונכונות לבוא עימה ביחסים, בשביל הפלסטינים, והו שינוי היסטורי.

● הנכונות להקים מדינה פלסטינית בגדה המערבית וברצועת-עזה.

גם החלטה היסטורית זו הוסוותה בניסוח סתמי: הדרשה שכל שטח פלסטיני שיוחזר עליידי ישראל יימסר ל"שילטון לאומי פלסטיני".

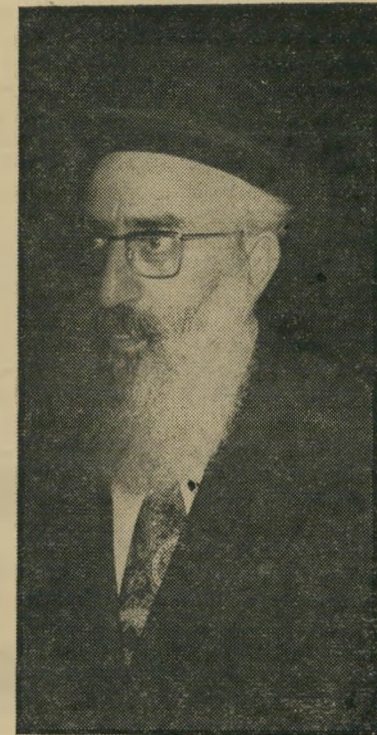
עד כה טענו הפידאיון שהקמת מדינה בחלק מפלסטין פירושה בגידה ברעיון הגדול, מאחר שקיים מדינה כזו יביא בהכרח להסדר עם ישראל. הדבר הזה מובן מאליו: הקמת מדינה פלסטינית לא תיתכן כלל ללא הסכמת ישראל. עצם הקמת

מונה כאלף רבנים. לא פחות, קשור עם ועדות-הסינט האמריקאי השונות, זאנשו מהווים קבוצת-לחץ יעילה במיסדרונות הקונגרס. מילתם — לאו מילתא זותרא היא.

מאחר שגוף רבני זה נהנה מעוצמה כה רבה ברחבי ארצות-הברית, הרי הוא משפיע, באורח ישיר או עקיף, או שני-הם יחד, גם על הציבור הדתי הישראלי. כשאחד הרבנים הראשיים מישראל מבקר בארצות-הברית או בקנדה, ברור שיבקר שם גם אצל הרב לואי ברונשטיין, בדיוק כפי שברור שכששר-חוץ ישראלי מבקר באמריקה, ייפגש שם עם עמיתו האמריקאי.

קישרי-הגומלין האלה, המתחייבים ממעמד ומתפקידיהם של הרבנים, מסבירים היטב מדוע מעוניין הרב גורן לחזק את קשריו עם הרב ברונשטיין, גם באופן אישי.

באמצעות הרב ולצברג התכוון, כנראה,

הרב גורן
מינוי-חיבה

הרב הראשי לישראל לחזק את הקשר בינו לבין נשיאו של האירגון האמריקאי, הרב ברונשטיין.

כך זכה הרב ולצברג, וזמן קצר לאחר פרישתו מצבא-הקבע נתקבל לעבודה בהי"ל שלמה, על תקן של מלווה הרב הראשי — תואר שכבודו בצידו. הדרגה שניתנה לו היתה ט' מינהלית, שהיא דרגה נמוכה למדי בסולם הדרגות הממשלתיות.

כיוון שכו, מצא הרב גורן לנחון להשיג לים את משכורתו הדלה בספחים מספחים שונים. הוא נהג לשלחו לסיבובי-הרצאות במיסגרת הסברה דתית, למשל. זה לא קשה ביותר, לרבנות הראשית תקציב מיוחד ל-צורכי הסברה דתית.

מיספר קבוע של רבנים, מאנשי שלומן ואמונו של הרב גורן, אשר אליהם צורף הרב ולצברג, עוסק בהרצאות כאלו ונהנה מתוספת-שכר קבועה, גדולה, למשכורתם.

מינוי שרירותי. לאחרונה הסתכסך הרב גורן עם הרב אפרתי, ראש מחלקת הכשרות הארצית האחראי, בין שאר תפקידיו, גם על כשרות הבשר הקפוא המיומן מחוץ-לארץ, על כשרות של מיפעלי-זמן בארץ ועל מתן הכשרים לבתי-מלון.

עלימנת לנטרל את הרב אפרתי, שהינו סר מעל הרב הראשי, שלף גורן משרולו, מעשה-לקוסם, את הרב ולצברג חביבו, הו ציא לו מינוי כמפקח-ארצי על הכשרות. בשבוע שעבר קיבל מלון המלך דויד בירושלים, תעודת-הכשר בתחמתו של הרב משה ולצברג.

דבר מינויו של הרב ולצברג הובא לידי-עת ציבור הרבנים עליידי נאמניו של הרב גורן. יש לשער כי לאחר תיכונות זו, לא ייוותרו רבנים שלא יבינו את הרמו, העבה כפיל.

עליהם לדעת כי כל רב שיסתבך עם הרב הראשי לישראל — לא יינקת, ירו הארוכה של הראשי תשיגנו בכל מקום.

* בערבית כולל המונח "פלסטין" רק את ארץ-ישראל המערבית.